

Sygn. akt IV U 430/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Tarnowie – Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Jacek Liszka

Protokolant: st. sekr. sądowy Małgorzata Houda

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2014 roku w Tarnowie na rozprawie

sprawy z odwołania W. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł.

z dnia 24 lutego 2014 roku nr(...)

w sprawie W. Z.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł.

o wypłatę niezrealizowanego świadczenia

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującej się W. Z. prawo do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłym synu K. Z..

Sygn. akt IV U 430/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 3 września 2014 roku

Decyzją z dnia 24 lutego 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł. odmówił W. Z. wypłacenia niezrealizowanego świadczenia po zmarłym synu wnioskodawczyni K. Z. z uzasadnieniem, iż do wniosku nie przedłożyła ona środków dowodowych potwierdzających okoliczność, iż zmarły pozostawał na jej utrzymaniu.

Od powyższego rozstrzygnięcia odwołanie wniosła W. Z., wnioskując o zmianę decyzji ZUS podnosząc, iż jest ona krzywdząca. Na uzasadnienie wskazała, iż od dnia choroby, tj. od dnia 9.03.2013 r. syn był wyłącznie na jej utrzymaniu i nie pracował ze względu na stan zdrowia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, podtrzymując argumentację wyrażoną w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, iż brak dowodu świadczącego, że zmarły syn odwołującej pozostawał na jej utrzymaniu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. Z. zmarł w dniu (...) r., po kilkumiesięcznej chorobie spowodowanej upadkiem ze schodów i atakiem padaczki w dniu 10.03.2013 r. na skutek którego doznał urazu głowy i przebywał do dnia 5.04.2013 r. w szpitalu. Zmarły nie miał żony ani dzieci, w czasie choroby pozostawał na utrzymaniu matki – W. Z., mieszkał razem z rodzicami

emerytami. Był osobą leżącą, przytomną jednak bez logicznego kontaktu i okresowo agresywną. Miał krwinki na całym ciele i na mózgu, odleżyny, wymagał kompleksowej i całodobowej opieki. Nie przemieszczał się, musiał być karmiony, przebierany (ze zmianą pampersów włącznie), myty. Zajmowała się nim wówczas matka wykonując wszystkie te czynności z pomocą schorowanego ojca. Przez ostatni rok przed śmiercią nie pracował, nie miał wówczas żadnych dochodów, nie pobierał już zasiłku dla bezrobotnych, ani świadczeń z opieki społecznej. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Tarnowie z dnia 14.05.2013 r. W. Z. została ustanowiona kuratorem dla niepełnosprawnego K. Z..

Dowód: - akta ZUS,

- dokumenty prywatne i urzędowe zalegające w aktach SR w Tarnowie o sygn. III RNs 251/13,

- dokumentacja lekarska – k. 18-22,

- zeznania odwołującej się – k. 23.

Zmarły K. Z. spełniał wszystkie przesłanki do uzyskania renty z tytułu niezdolności do pracy, która za życia nie została mu jeszcze przyznana. Otóż na skutek wystąpienia z wnioskiem o rentę w dniu 12.06.2013 r. lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 11.12.2013 r. uznał ubezpieczonego za trwale, całkowicie niezdolnego do pracy oraz niezdolnego do samodzielnej egzystencji od dnia 10.06.2013 r. W dziesięcioleciu przypadającym przed datą powstania niezdolności do pracy udowodnił wymagane 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Niezdolność do pracy powstała w ciągu 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia.

/okoliczności bezsporne/

Dowód: - akta ZUS,

W dniu 16.09.2013 roku ubezpieczona wystąpiła z wnioskiem do ZUS o wypłatę niezrealizowanych świadczeń po zmarłym synu. Decyzją z dnia 24.02.2014r. ZUS Oddział w Ł. odmówił W. Z. wypłacenia niezrealizowanego świadczenia po zmarłym synu z uzasadnieniem, iż do wniosku nie przedłożyła ona środków dowodowych potwierdzających okoliczność, iż zmarły pozostawał na jej utrzymaniu. Od tej decyzji ubezpieczona złożyła odwołanie.

Dowód: akta ZUS

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zalegające w aktach organu rentowego i aktach sądowych – w tym w aktach Sądu Rejonowego w Tarnowie o sygn. III RNs 251/13 oraz w oparciu o zeznania odwołującej się.

Dokumenty dające podstawę dla poczynienia ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie Sąd uznał za autentyczne i wiarygodne. Poza tym treść i forma tych dokumentów nie budziły zastrzeżeń i wątpliwości uczestników postępowania, nie ujawniły się też takie okoliczności, które należałoby brać pod uwagę z urzędu, a które podważałyby wiarygodność tej kategorii dowodów i godziły w ich moc dowodową od strony materialnej czy formalnej. Dokumenty urzędowe stanowiły zatem dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone (art. 244 k.p.c.), a dokumenty prywatne, że osoba która je podpisała złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie (art. 245 kpc).

Wiarygodne w ocenie Sądu były także zeznania odwołującej się. Korespondowały one ze sobą wzajemnie i z materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie. Depozycje te nie zawierały żadnych wewnętrznych sprzeczności, były jasne, logiczne, spójne i dały pełny obraz badanej rzeczywistości.

Sąd Okręgowy rozważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2013 roku poz. 1440 ze zm.) w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi

prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba. Osoby wymienione w ust. 1 mają prawo do udziału w dalszym prowadzeniu postępowania o świadczenia, nieukończonego wskutek śmierci osoby, która o te świadczenia wystąpiła (ust. 2 art. 136). Roszczenia o wypłatę świadczeń, o których mowa w ust. 1, wygasają po upływie 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której świadczenia przysługiwały, chyba że przed upływem tego okresu zgłoszony zostanie wniosek o dalsze prowadzenie postępowania (ust. 3 art. 136).

Jak wynika zatem z ust. 1 tego przepisu w omawianym przypadku, aby odwołująca była uprawniona do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po synu muszą zachodzić łącznie dwie przesłanki. Otóż zmarły musiał być uprawnionym do uzyskania wnioskowanej renty z tytułu niezdolności do pracy, a ponadto musiał przed śmiercią pozostawać na jej utrzymaniu.

Zgodnie z art. 57 ust 1 przedmiotowej ustawy renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące przesłanki:

1) jest niezdolny do pracy;

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;

3) niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust.1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit.b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit.a, pkt 10 lit.a, pkt 11-12, 13 lit.a, pkt 14 lit.a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit.a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

Niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu (art. 12 ust. 1 powyższej ustawy).

Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy (art.12 ust.2), zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (art. 12 ust. 3).

W omawianym stanie faktycznym nie ma wątpliwości co do spełnienia przez zmarłego K. Z. wszystkich przesłanek z art. 57 ust. 1 ustawy do uzyskania prawa do renty. Jak bowiem przyznał ZUS Lekarz orzecznik ZUS orzeczeniem z dnia 11.12.2013 r. uznał ubezpieczonego za trwale, całkowicie niezdolnego do pracy oraz niezdolnego do samodzielnej egzystencji od dnia 10.06.2013 r. W dziesięcioleciu przypadającym przed datą powstania niezdolności do pracy zmarły udowodnił wymagane 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych, a niezdolność do pracy powstała w ciągu 18 miesięcy od ustania ubezpieczenia. Sporną natomiast była druga przesłanka z art. 136 ust. 1 ustawy w postaci pozostawania przed śmiercią K. Z. na utrzymaniu w tym przypadku matki - W. Z..

Odwołująca znajduje się w kręgu osób uprawnionych do ubiegania się o wypłatę niezrealizowanego świadczenia, skoro zmarły przed śmiercią pozostawał na jej utrzymaniu (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 17.09.2013r., III AUa 160/13). Według ugruntowanego stanowiska judykatury za osoby pozostające na utrzymaniu innych członków rodziny w rozumieniu art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych uważa się osoby, które bądź to nie posiadają żadnych własnych świadczeń emerytalno-rentowych (gdyż dopiero wystąpiły z wnioskiem o nie), bądź też pobierają wprawdzie takie świadczenia, ale w najniższej wysokości przewidzianej ustawą, a koszt zaspokajania ich usprawiedliwionych potrzeb jest znacznie wyższy (patrz wyroki Sądów Apelacyjnych: w Katowicach z dnia 19.01.2005 r., III AUa 2766/03, we Wrocławiu z dnia 11.07.2012 r., III AUa 516/12, w Krakowie z dnia 24.04.2013 r., III AUa 1439/12).

W omawianym stanie faktycznym nie może być wątpliwości, iż zmarły syn ubezpieczonej co najmniej od momentu tragicznego w skutkach upadku w marcu 2013r. do chwili śmierci, która nastąpiła w dniu 1.09.2013 r. pozostawał na

jej utrzymaniu. Nie uzyskiwał wówczas żadnego dochodu, nie pozostawał w stosunku pracy, ani nie pobierał żadnego innego świadczenia w postaci choćby zasiłku z pomocy społecznej. Koszty natomiast jego utrzymania były z pewnością znaczne dla jego matki, gdyż poza normalnymi wydatkami, wymagał nakładów specjalnych w postaci odpowiednich leków, środków opatrunkowych, pampersów itp. Zatem pozostawał w zupełnej zależności tak materialnej, jak i egzystencjonalnej (wymagał całodobowej i kompleksowej opieki matki).

Z uwagi na powyższe, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję ZUS poprzez przyznanie odwołującej się prawa do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłym synu biorąc za podstawę powołane wyżej przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz art. 477¹⁴§2 k.p.c.

SSR (del.) Jacek Liszka